N°. 203. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag 10 December.

Strafwetgeving.

ONTWERP VAN WET, HOUDENDE HET EERSTE BOEK VAN HET WETBOEK VAN STRAFREGT.

III.

De Doodstraf.

De zwaarste straf, bij het ontwerp voorgesteld, is de eenvoudige doodstraf, voor beide kunnen uit te voeren op een schavot, door de veroordeelden, met eenen strop om den hals, aan eene galg vast te maken, en een luik onder hunne voeten te doen wegvallen.

Wat de doodstraf zelve betreft, in den tegenwoordigen toestand der strafpleging durven wij er ons niet tegen verklaren. Men vrage zich met de memorie van toelichting af: welke straffen het geschikst moeten worden geacht om misdrijven te voorkomen? Dat beginsel van strafregt is goed; mits men het wèl versta. En dan in eene bijzonderheid tredende en zich afvragende: welke straf moet den dief, die des nachts bij u inbreekt, of den roover die u in een afgelegen oord aanrandt, weerhouden van u tevens te vermoorden? — dan weten wij waarlijk, in den tegenwoordigen staat der strafpleging, geen ander antwoord dan: de doodstraf.

Op diefstal met braak of geweld, doch zonder moord of grove mishandeling, mag niet de zwaarste straf worden gesteld, want dan schiet er, als straf, niets meer over, hetgeen den inbreker of roover van moord weerhoudt: en dat hij daarvan weerhouden worde, dit is van het grootste belang voor de maatschappij.

Doch wil men de ergste misdaad, de ergste krenking van de leden der maatschappij zoo veel mogelijk verhoeden, zoo moet de zwaarste straf ook slechts tegen de ergste misdaad worden bedreigd. Deze waarheid is dikwerf voorbijgezien. Zij is echter van zeer groot gewigt.

Behoudt men dan de doodstraf, gelijk het geval wel zal wezen, zoo behoude men ze uitsluitend tegen moord met diefstal, verraderlijken moord en kwaadwillige brandstichting, als waarbij het menschelijk leven gewoonlijk bedreigd is.

Op kindermoord moet de doodstraf niet worden gesteld; eene moeder, die haar kind vermoordt, is altijd min of meer waanzinnig. Dit zegt de menschelijkheid; de wet mag het tegendeel niet zeggen.

Wegens geene vervalsching van goud of papier is het de maatschappij geoorloofd een harer leden te dooden.

Maar nu de wijze van uitvoering. Wij vragen aan deskundigen: Is de wijze, welke het ontwerp voorstelt, de zachtste, die geschikt is voor openbare volvoering? Is zij zachter dan onthoofding? In geval het gelijk stond, zou onthoofding verkieslijker schijnen, als meer indrukwekkend en minder gepaard met het denkbeeld van verlaging.

Men was hier onlangs getuige van de volvoering eener doodstraf. Wij zeiden, in ons nommer van 27 november, dat wij er de overtuiging erlangden, dat de doodstraf, wil men ze behouden, geheel anders moest worden uitgevoerd. De voltrekking namelijk der straf had op de groote meerderheid der omstanders geen' indruk gemaakt. Doch hierin, gelooven wij, zou te voorzien zijn.

De doodstraf moet niet als eene wraakoefening maar als eene *droevige* noodzakelijkheid worden beschouwd, iets waarover de maatschappij treurt. Zij moet *plegtig* worden uitgevoerd. Alles daarbij moet den omstander, en hem die het droevige schouwspel ontwijkt, doen zeggen: *Is een menschenleven dan zoo veel waard!* Is de maatschappij zoo ernstig, zoo droevig aangedaan, als zij een harer leden, wegens eene vooraf op doodstraf verboden misdaad, het leven beneemt, doet zij het dan nog met zoo veel smart, met zoo veel medelijden voor den misdadiger, die toch een mensch was, met zoo veel plegtigheid voor een mensch, die toch een booswicht was... Goede hemel! wat is het dan, als de mensch ongeroepen, ongeregtigd, baldadig, verraderlijk, barbaarsch zijnen medemensch vermoordt! — Dat moet de volvoering der doodstraf doen zeggen.

En dat kan zij. —

Toen onlangs ZOMMER werd gehangen, maakte die ter doodbrenging geen' indruk. Men zag hoe een mensch werd gebonden, daarna eene ladder werd opgebragt, met een' strik werd vastgemaakt, losgelaten, bij de voeten neergetrokken, en kort daarna waarschijnlijk stierf. Dat zag men; hier en daar hoorde men onder het volk: Nu is het gedaan; — hij heeft al geleden; — met hem is het uit; — ook, doch dit hoorden wij slechts eens: nu, hij had het verdiend. Dit laatste was goed, maar niet genoeg: het was een antwoord van een *twijfelend* gemoed op de vraag: mag dat wel?

De eerste uitdrukkingen integendeel sproten waarschijnlijk voort uit de gedachte: Is de dood niets anders; — de straf is toch zoo erg niet; — een paar minuten lijdens. — Soortgelijke gedachten mogen volstrekt niet opkomen. Doch omdat zij opkwamen, en opkomen moesten door de onplegtige wijze van uitvoering, die niets anders zeide dan: zoo sterft een mensch dien men hangt; — daarom zeiden wij, dat de doodstraf, wil men ze behouden, geheel anders moest worden uitgevoerd.

Want dat het volk vatbaar is voor ernstige indrukken en plegtige aandoeningen, dit bleek — voor dengene die er nog aan twijfelen mogt — uit het tooneel, hetwelk de ter doodbrenging voorafging. Toen de priester, die zich volgens de algemeene stem in deze geheele zaak op eene hoogst verdienstelijke wijze van zijne edele roeping moet hebben gekweten, — toch de waardige geestelijke met den ongelukkigen optrad, hem deed knielen, met hem knielde en met hem bad, toen was het volk ontroerd en diep aandachtig; toen gevoelde het iets goeds, iets edels, leedwezen over de droevige daad, afschuw van een misdrijf, hetwelk de menschelijke geregtigheid door hare doodstraf slechts wil verhinderen, doch waarvan de eigenlijke bestraffing aan de Godheid zelve voorbehouden blijft.

Die indruk, die gevoelens moeten de ter dood brenging bijblijven en overleven. *Nu is het gedaan*, mag bij geen omstander opkomen.

Vraagt men: hoe zal men dit te weeg brengen? ziehier eenige middelen daartoe: Het schavot, hetwelk tot de ter doodbrenging moet dienen, diene, althans op dien dag, tot geene andere tentoonstelling. Men bekleede het met zwart laken; alles hebbe het aanzien van diepe treurigheid en ernst; geen beul of geregtsdienaar vertoone zich van tijd tot tijd op het schavot, alles zij vooraf, des nachts, in gereedheid gebragt; kort voor het opbrengen des misdadigers luide de doodsklok de droevige klagten der maatschappij; dan kome de misdaad en met haar de troostende en biddende godsdienst. Heeft nu de maatschappij hare bedreiging volvoerd, dan jammere de klok nogmaals, en worde er nogmaals een gebed om vergeving aan den Hemel gerigt. Want met den dood is niet alles geëindigd.

RUSLAND.

St. Petersburg, 28 *nov.* Men verzekert dat de aandeelen in den reeds begonnen spoorweg van Liban tot aan den Niemen reeds alle geplaatst zijn en zich bijna uitsluitend in Engelsche handen bevinden. (*Pr. St. Z.*)

ZWITSERLAND.

Zwitsersche bladen melden uit Wallis: De Groote Raad (van het staatkundig hervormd gedeelte des kantons) heeft den bouw van twee Zwitsersche straatwegen besloten, eenen over den St. Bernhard tot aan de grens van Aosta, den anderen midden door het land, in het kanton Bern. De voorbereidende werken zullen op staatskosten, de bestrating zelve door actiën bestreden worden, waarvan de staat mede een gedeelte neemt; door eenen tol hoopt men de aandeelhouders allengs te kunnen afbetalen. (*H. Z.*)

DUITSCHLAND.

Hannover, 1 *dec.* In de laatste dagen zijn er bij onze kanselarij van justitie verscheidene klagten ingeleverd wegens onwettig geachte inning van niet grondwettig bewilligde belastingen. Eene derzelve is ingesteld door de bewoners van het district Osten, bij welke, gelijk men weet, dragonders ingeleverd werden, om hen tot de betaling der belastingen te overreden. Eene andere dier klagten is ingeleverd door den doct. jur. *Freudentheil* te Stade. Men heeft alle reden om met gespannen verwachting den afloop van deze regtszaak te verbeiden. (*Hamb. Corr.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 29 *nov.* Het gerucht verbreidt zich hier dat tusschen de Porte en den pacha van Egypte, zonder tusschenkomst der mogendheden, een verdrag betrekkelijk de grensscheiding der Egyptische provinciën *zou* gesloten zijn, hetwelk reeds de sanctie van Frankrijk zou erlangd hebben; volgens het oordeel van zeer goed onderrigte personen is het gerucht valsch. (*A. Z.*)

PRUISSEN.

Uit Berlijn schrijft men, dat de Pruissische handelstand met bezorgdheid den dag ziet naderen, waarop de handel met Polen geheel ophouden zal. Hetgeen men daarbij verliest, is door niets te vergoeden; eene kleine schadeloosstelling echter zou in de verlevendiging van de stoomvaart op de Oostzee, en de voltooijing der ijzerbaan naar S[illegible] te vinden wezen. (*S. M.*)

Berlijn, 29 *nov.* Bijna dagelijks o[illegible] berigten uit het koningrijk Polen betrekkelijk [illegible]ngen, die thans den buitenlandschen en in[illegible] handel aldaar bewezen worden. Zoo vern[illegible] heeft alle te Warschau met lading aankomende sch[illegible] 70 Poolsche

guldens, *rogatkageld* (barrièretol) genaamd, betalen moeten, en dit geld is voor de amortisatie der staatsschuld bestemd. Verder moeten alle Weichsel-schepen, bij het invaren des lands eene andere belasting betalen, die eene niet minder zeldzame bestemming heeft: namelijk eene belasting voor het onderhoud der straatwegen; schepen betalen dus chaussee-geld. (*A. Z.*)

Berlijn, 6 dec. Z. K. H. prins *Albrecht* is naar 's Gravenhage vertrokken. (*Pr. St. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 5 dec. De heer *Jaudon* heeft een verslag bekend gemaakt, nopens den staat van de bank der Vereenigde Staten. Daaruit blijkt, dat het verlies, dat deze financiële inrigting, ten gevolge van het escompteren van wissels, geleden heeft, slechts bedraagt 1,300,000 dollars.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 dec. Bij het ministerie van oorlog heerscht eene groote drukte. Een twintigtal marsch-eskadrons van verschillende regimenten ligte kavallerie zullen naar Algiers worden overgebragt. Omtrent de sterkte der infanterie, welke derwaarts wordt bestemd, is men nog niet in 't zekere onderrigt. Dezelve zal echter aanzienlijk wezen. In Toulon is alles aan het werk, om schepen in te rigten, ten einde troepen aan boord te nemen. De linieschepen *Neptune* en *Alger*, die genoegzaam zeilree zijn, zullen elk 1000 man huisvesten. Vijf stoombooten worden gereed gemaakt, almede, om de noodige manschap over te brengen. Deze middelen van transport zullen echter nog dienen te worden vermeerderd, en men verzekert steeds, dat Frankrijk zich eene aanzienlijke opoffering zal getroosten, ten einde de klonie niet alleen voor het tegenwoordige te behouden, maar zich het rustig bezit derzelve ook voor het vervolg te verzekeren.

Reeds is de stoomboot *le Crocodile* van Toulon, met 160 militaire passagiers, naar Algiers gestevend, om den maarschalk *Valée* de aanstaande komst van versterking van troepen aan te kondigen.

Parijs, 5 dec. De *Moniteur* bevat het volgende: Een besluit van het gouvernement der Nederlanden had aan elk vaartuig, uit het Zuiden komende, verboden de Schelde langs het Sloe te bevaren, gebruik makende van de binnenwateren om zich naar Rotterdam te begeven. Daar deze bepaling de Fransche stoombooten, die de dienst tusschen onze havens en die van Rotterdam waarnemen, gedurende het slechte jaargetijde aan gevaren kon blootstellen, zoo heeft de baron *Bois-le-Comte*, gezant des konings, te 's Gravenhage, daarvan het onderwerp van aanmerkingen gemaakt, die gunstig opgenomen zijn. Een nieuw besluit van het gouvernement der Nederlanden heeft aan de stoombooten van Duinkerken den toegang tot de binnenwateren toegestaan, onder enkele beperkingen, welke de regelmatigheid der toldienst vordert. Deze gunst zoude overigens uitgestrekt zijn tot de stoombooten, die de dienst tusschen Havre en Rotterdam waarnemen, zoo hare diepgang daaraan geen hinderpaal ware geweest.

Parijs, 6 dec. De *Moniteur* bevat een koninklijk bevelschrift, waarbij 25,000 man van het overgebleven contingent van de ligting van 1838 tot de werkelijke dienst worden opgeroepen. Ook leest men in het gezegde regeringsblad nog een ander koninklijk besluit, hetwelk aan het ministerie van oorlog een crediet van 19,987,000 francs opent, ten einde voorloopig in de behoeften van den oorlog tegen *Abd-el-Kader* te kunnen voorzien, in afwachting van de naderende opening der Kamers.

BELGIE.

Brussel, 6 dec. In de zitting van de kamer der volksvertegenwoordigers van gisteren heeft de minister van binnenlandsche zaken, in eene zeer uitvoerige redevoering, omstandig geantwoord op alle den vorigen dag door den heer *H. de Brouckère* te berde gebragte grieven. Hij betoogde dat er nimmer verdeeldheid in het kabinet had plaats gehad, maar dat er integendeel volkomene eensgezindheid nopens alle belangrijke vraagpunten had bestaan. In het onderzoek der cijfers zoude hij den heer *de Brouckère* niet volgen, maar dit aan den minister van financiën overlaten.

— De *Indépendant* verklaart het vroeger door het *Journal du Commerce d'Anvers* medegedeelde berigt omtrent een handelstractaat, dat dezer dagen tusschen België en Pruissen zoude gesloten zijn op dezelfde grondslagen als dat tusschen de Nederlanden en de Pruissische regering, ten eenemale ongegrond.

— Men wil te Luik weten, dat België, in dat opzigt door het Duitsche tolverbond ondersteund, van Spanje de Philippijnsche eilanden zal koopen, ten einde zich dezelve, als eene rijke volkplanting, ten nutte te maken.

Brussel, 7 dec. De beraadslagingen van de Kamer der Afgevaardigden over de begrooting van uitgaven voor 1840 vorderen langzaam. De uitslag schijnt echter niet twijfelachtig te zijn, en, in weêrwil van den hevigen tegenstand der oppositie, gelooft men vrij algemeen, dat het ministerie de bovenhand zal behouden. De zitting heeft heden niets merkwaardigs opgeleverd.

— De *Moniteur* maakt heden het koninklijk besluit bekend, waarbij aan de kunstenaars onderscheidene vereeringen en belooningen voor de verdiensten hunner werken, en inzonderheid voor die, welke zij op de jl. tentoonstelling hebben gebragt, worden toegewezen. Deze belooningen zijn van velerlei aard: de benoeming tot ridder der Leopoldsorde, de gouden medaille, de verguld zilveren medaille, de gratificatiën in geld. Tot ridders zijn benoemd de HH.: *De Braeckeleere*, *De Caisne*, *Calamatta*, *De Keyser*, *Madou* en *Simonis*. De gouden medaille hebben verkregen *De Yonghe*, *Dupont* (graveur te Parijs), *Jacquant* (historieschilder te Parijs), *Koekkoek* (schilder te Kleef), en *Mercura* (graveur te Parijs). Onder de kunstenaars, die de vergulde zilveren medaille verworven hebben, worden, wat buitenlanders betreft, de volgende opgemerkt; de HH. *Koehler* (schilder te Dusseldorf), *Montfort* en *Sebron* (schilders te Parijs), en *Posen* (schilder te Dusseldorf). Zoo zijn dus in de uitdeeling der eereloonen de niet-Belgische kunstenaars niet voorbij gezien. Van de twintig toegewezene medailles, hebben zij nagenoeg de helft behaald. Geen wonder, dat de gevoeligheid onzer nationale kunstenaars door eene zoodanige beslissing zich min of meer geraakt toont.

Heden avond zullen de koning en koningin een ten behoeve der noodlijdenden te geven concert bijwonen, waarin wij Mev. *Nathan*, van de groote opera te Parijs, kweekeling van den beroemden *Dupré*, den talentvollen violoncellist *Batta* en eenige andere kunstenaars van naam zullen hooren.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 6 dec. Door Z. M. zijn benoemd: tot president der arrondissements-regtbank te Nijmegen, mr *J. J. L. van der Brugghen*; tot regter bij dezelve regtbank mr. *W.* baron *van Lijnden*; tot regter in de arrondissements-regtbank te Sneek, mr. *J. H. de Sitter*; tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Alkmaar, mr. *P. Binkhorst van Oud Karspel en in Koedijk*.

— Men schrijft, dat Z. Exc. de minister van financiën, bij eene dezer dagen genomen resolutie, heeft goedgevonden te bepalen, dat de alphabetische lijst der vrijdommen van briefporten zal worden geamplieerd met de navolgende voorschriften:

Loodswezen. Er wordt vrijdom toegestaan voor de officiële correspondentie van de ontvangers en sub-ontvangers der loodsgelden met elkander onderling.

Het Departement van Oorlog. De vrijstelling, toegestaan voor de officiële briefwisseling van en met plaatselijke kommandanten, zal toegekend worden aan de correspondentie van en met de garnizoens-kommandanten, die, op plaatsen, waar geene werkelijke kommandanten van de eerstgenoemde benaming aanwezig zijn, als zoodanig fungeren.

Staten-Generaal. De leden van de Staten-Generaal genieten vrijdom voor de officiële stukken, die hun door de griffiers van eene der beide Kamers, gedurende den tijd dat de leden niet vergaderd zijn, aan hunne gewone woonplaatsen worden toegezonden.

— Uit het verslag der centrale afdeeling, nopens het ontwerp, houdende bepalingen tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekennen van aandeelen in geldboeten, enz., is gebleken, dat eene der afdeelingen in geenen deele kon toegeven, hetgeen aan het einde van de antwoorden der regering is gezegd, dat het volstrekt onmogelijk zoude zijn, de door haar bedoelde herziening van de verschillende wetten en besluiten tot stand te brengen. In de erkentenis, dat het zeker een werk van gewigt en grooten omvang is, ligt nog wel geene toestemming van het ondoenlijke van zoodanige onderneming opgesloten. Die afdeeling had ook van geene blijvende codificatie, (zoo als men zich bij de antwoorden uitdrukt), gesproken, doch met ernst aangedrongen op eene herziening van de veelvuldige wetten, besluiten en verordeningen, van verschillende besturen afkomstig, die zoodanig uiteenloopen, dat er dikwijls twijfel bestaat over het al of niet wettige der toepassing, waardoor eene onzekerheid in de wetgeving ontstaat, die met eene goede staatshuishoudkunde onvereenigbaar moet geacht worden. Zonder nu te herhalen, wat dezelfde afdeeling daaromtrent vroeger heeft gezegd, en hetgeen reeds meer en dikwijls is in het midden gebragt, blijft zij met allen ernst op de bedoelde herzieningen aandringen.

's Gravenhage, 7 dec. De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (*s. s.*) zetten onafgebroken het onderzoek der verschillende aanhangige wetsontwerpen voort.

De inlichtingen, door de regering in de memorie van antwoord nopens de leeningswet van 56 millioen gegeven, komen, naar men verneemt, aan verschillende leden voor als nog niet geheel voldoende voor, welke dien ten gevolge op nadere mededeelingen ten aanzien van dit wetsontwerp blijven aandringen.

Vlissingen, 4 dec. Wij genoten vroeger de eer, dat men ons, bij het moeten plaats hebben van zekere aanbestedingen, de annonces deswege van de zijde van het provinciaal gouvernement, even als aan de *Middelburgsche*, *Zierikzeesche* en *Goessche Couranten*, toezond, welke annonces wij dan gaarne *kosteloos* plaatsten.

In den laatsten tijd schijnt men ons echter deze eer niet langer te hebben waardig gekeurd; en wij vermoeden dat dit zijnen grond daarin zou kunnen hebben, dat, in dien tijd, eenige vrijmoedige beschouwingen en redeneringen, omtrent hetgeen wij oordeelden voor het toekomstig welzijn des vaderlands en der natie dienstig te zijn, in ons blad zijn opgenomen.

Is dit werkelijk zoo, dan moet de door ons ondervondene handelwijze ons met sombere gewaarwordingen vervullen. (*Vliss. Cour.*)

Zwolle, 5 *dec*. Men verneemt, dat bij vonnis van de correctionele kamer der arrondissements-regtsbank alhier, van den 28sten november jl., de landbouwer *Peter van der Vegte*, wonende in den polder van Mastenbroek, onder de gemeente Zwollekerspel, schuldig verklaard is aan het niet dadelijk kennis geven aan den burgemeester zijner gemeente, dat zijn vee door de besmettelijke tongblaar was aangetast, alsmede aan het niet terstond opgesloten houden van voormeld vee, en dat hij te dier zake veroordeeld is tot gevangenzetting, voor den tijd van zes dagen, eene geldboete van acht gulden en in de kosten van het regtsgeding.

Arnhem, 9 *dec*. In ons nommer van woensdag, den 4den laatstleden, deelden wij een artikel mede uit de Brusselsche *Emancipation* betrekkelijk eene financiële operatie, die aan onzen minister van financiën mislukt zou zijn. De *Avondbode* verklaarde daarop, in alles behalve beleefde bewoordingen, dat hij alle reden meende te hebben om het artikel der *Emancipation* voor geheel onjuist te houden. Het Brusselsche blad antwoordt nu in het nommer van den 7den: » De *Avondbode* zegt dat hij geen geloof slaat aan de waarheid der opgaven, ons door eenen geabonneerde medegedeeld; wij zouden meenen dat er andere middelen waren om dezelve te logenstraffen, dan te verklaren dat men ze hield voor eene dier logens ten aanzien van Nederland en zijne regering, waarmede de vreemde bladen niet blozen hunne kolommen te bezoedelen. — De zeer weinig beleefde toon van het half-officiële dagblad, daar waar niets dien regtvaardigen kon, zal velen ten bewijze strekken dat onze geabonneerde gansch zoo slecht niet onderrigt was, als men beweert."

BEURSBERIGT.

van 7 december.

Holland. Werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; dito 5 pCt. $98\frac{15}{16}$, $99\frac{1}{16}$; Uitgestelde schuld $\frac{119}{128}$; Kansbiljetten $24\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$; Amortisatie-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{5}$, $\frac{3}{8}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $167\frac{3}{4}$, 168; Oostindische leening 5 pCt. $96\frac{7}{8}$, 97.

Spanje. Ardoins van 85 pond $23\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$; dito Onbepaalde $21\frac{7}{8}$.

Rusland. *Hope en Comp*. Cert. 1831 en 1833 5 pCt. $98\frac{1}{2}$; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $67\frac{1}{2}$; Cert. van dito $68\frac{1}{8}$.

Metalliek $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{7}{8}$; Weener-Bank bij *Goll en Comp*. 4 pCt. $92\frac{3}{4}$; Columbianen 2de van 100 pond $19\frac{5}{8}$; Kl. Coup. *f* 4; Ardoins Coup. november en mei $18\frac{1}{4}$.

Effecten-Societeit, van 8 dec.

Integralen $52\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$; Handelmaatschappij $168\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Oostindische leening $97\frac{1}{8}$.

Spanje. Ardoins $23\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Fransche Uitgestelde 7.

Mengelwerk.

De Avondbode bepeinze toch eens, wat hij niet al in zijn schild voert!

(*Ingezonden*.)

Zeer onlangs vond het de *Avondbode* goed, om zijne lezers, waaronder er zich wel bevinden zullen, die schier blindelings komen te zweren op de woorden des gezags, nog eens te vergasten op eene allezins gemoedelijke verklaring der staatkundige *mededeeling* van 1831, en zulks in drie afdeelingen, waarvan het *slot* te vinden is in het nommer van den 23sten november. Daar wij nu onze vaderlandsche geestdrift nimmer tot zulk eene hoogte wisten op te winden, om warme voorvechters te worden van het *staatkundige stelsel*, hetwelk de regering ten aanzien van de *Belgische* provinciën heeft gelieven te volgen, en wij het, vooral sedert de ratificatie in 1831 en 1832 van het *eerste* tractaat tusschen de vijf hoven en België, voor een kolossaal vraagstuk hielden, om zich met eene hardnekkige en onwrikbare vastheid van wil tegen de onherroepelijke besluiten der magtigste monarchen van Europa te blijven aankanten: zoo zullen wij wel niet behoeven te zeggen, dat er verbaasd weinig troostelijks voor ons te halen kon zijn uit de stelselmatige hulde, welke de ministeriële *Avondbode* van oordeel geweest is, nog bij de aannadering van het jaar 1840 te moeten toezwaaijen aan diplomatische stukken, welke door den grooten hoop, bij wien over het algemeen zeer weinig lust en vatbaarheid tot grondig politiseren hier te lande althans aanwezig is, beschouwd moeten worden als slechts uitsluitend tot de geschiedenis van vroegere jaren behoorende, en als, door latere gebeurtenissen, inzonderheid door het tusschen al de belanghebbende partijen bekrachtigde tractaat van 1839, het gewigt hunner toenmalige strekking en beduidenis thans zoo goed als geheel verloren hebbende. — Intusschen noopt ons het eergevoel, om den *Avondbode* te kennen te geven, dat wij niet liefst onder de *oppervlakkige* en *niet* met oordeel begaafde lezers door hem gerangschikt wenschen te worden: zulks immers kon grootelijks gevaar lijden, naardien zelfs de hoogleeraar THORBECKE er zwaar voor boeten moest, eeniglijk omdat hij, op zijn minst *iets zakelijks* verlangende voor den dag te brengen, zich ten aanzien eener herziening der grondwet in het belang van Oud-Nederland maar volstrekt niet bekreund had om het *iets* en ook *niets* beteekenende ministeriële toevoegsel: *in overeenstemming met de beginselen onzer instellingen en de belangen van Nederland*, en hij zich uit dien hoofde misschien geheel onwillekeurig tegen het *onschendbare* (alreeds met 300 millioen nieuwe, en, op $\frac{3}{8}$ na, met al de oude schulden betaalde) staatkundige stelsel des ministers van buitenlandsche zaken op eene stellig in het oog van Z. Exc. vrij onvergefelijke wijze vergrepen had. — Neen *Avondbode!* zoo kortzigtig zijn wij, God dank, te midden van den sluimer, die het *goede* Oud-Nederlandsche volk schijnt bevangen te hebben, nog van nature niet, dat wij niet reeds aanstonds bij uwe geboorte den waren kleur en den staatkundigen hoofd-toeleg uws blads duidelijk leerden onderkennen, en niet naderhand uit de gansche aaneenschakeling uwer nommers haast onfeilbaar afleiden konden, dat gij het even getrouw als echt en onvervalscht orgaan moest zijn van dezen of genen, die, naar alle vermoeden, niet geheel buiten invloed op den gang van zaken was. Ja schier tot in merg en been zijn wij dermate hiervan doordrongen, dat gij uwe met mildheid uitgestrooide loftuitingen op den heer VERSTOLK VAN SOELEN om ontzentwille veilig haddet kunnen achterhouden, en gij het allhans *ons* geenszins behoefdet voor te spiegelen, hoe steeds *elk* woord van dien minister (minstens in uw oog) beteekenis en belangrijkheid gehad hebbe! — Wij voor ons durven den *Avondbode* eenvoudig te gemoet voeren, dat juist in dit haarfijn aan zich zelve gelijk blijven de hoofdbron ligt der onberekenbare rampen, waardoor Oud-Nederland geteisterd wordt, en dat in alle geval de mogendheden *geenszins* gedeeld schijnen te hebben in het, met zoo veel gretigheid door hem omhelsde gezigtspunt; terwijl het zich evenmin laat aanzien, dat die, ten gerijve van den *Avondbode* en van zijne partij, het pas volbragte werk hunner handen weêr *eenpariglijk* aan flarden scheuren zullen. En wat baat het derhalve, om op eene manier, die in zoo ver geslepenheid ademt, dat men met eenen ligtvaardigen sprong de grootste struikelblokken trotseert, het standpunt van 1839 *na* het tractaat, als het ware ongemerkt, aan dat van het voorjaar van 1831 te willen aanknoopen? — Waarlijk het nommer van den 23sten november draagt de sprekendste getuigenis, dat men, wanneer men leelijk in het gedrang zit, zich al verwonderlijk rare uitleggingen op het stuk van staatkunde smeden kan. De *Avondbode* toch laat het voorkomen, alsof het *tegenwoordige* uitzigt op wijziging der grondwet louter niets is dan het onmiddellijk uitvloeisel eener bereids voor *acht* jaren in nagenoeg denzelfden geest gedane belofte; en het traktaat van 1839 wordt mitsdien handtastelijk door hem over ééne kam geschoren met een ontwerp van schikking, weinige maanden na het uitbreken der onlusten voorgelegd, doch waaraan destijds slechts om redenen de aanneming van ééne der *twee* partijen mogt te beurt vallen. Ach! zoo menigmaal wij in ernst nadachten over de hoogst zonderlinge omstandigheden en lotgevallen, waaronder het jongste traktaat eindelijk het licht zag, werden wij telkens door allerlei afwisselende opmerkingen diep getroffen, van wier vermelding ons evenwel de kieschheid terughoudt, die wij begrijpen dat tegenover het gezag nimmer geheel behoort te worden uitgeschud. Enkel op grond daarvan kon het dan ook slechts mogelijk zijn, om in hetzelfde exemplaar van een dagblad onder de gedaante van vervolg-stukken aan te treffen: » Het oogenblik is daar (1831), om in de grondwet van het koningrijk *die wijzigingen* te brengen, *welke hare toepassing alleen op Noord-Nederland vordert.*" En weêr *acht* jaren later (in de koninklijke aanspraak): » Hierdoor (dat is: door de geheele beëindiging der territoriale onderhandelingen in 1839) is het tijdstip geboren, om over te gaan tot *de wijzigingen* der grondwet, *die door de scheiding van Nederland en België noodzakelijk zijn geworden.*" — Slaat men nu aandachtig gade die beide als uit één stuk gesneden volzinnen, en stelt men zich wijders nog daarbij voor den geest de uitspraak van den *Avondbode*, dat *elk* woord van zekeren minister zijne beteekenis en belangrijkheid heeft, — naar welken maatstaf moet men dan toch wel een tractaat beoordeelen, dat hier maar al te klaarblijkelijk als eene loutere territoriale beslissing van noord en zuid tusschen de vijf hoven en Z. M. den koning der Nederlanden wordt voorgedragen? — Met den *Avondbode* zien wij de dringende noodzakelijkheid in, om uit den zoo gezegd » onzekeren" toestand te geraken: doch dewijl het tractaat eene naauwkeurige regeling der baten en lasten uit den vorigen gemeenschappelijken boedel behelst en tevens naar deszelfs *waren* geest eene volkomene *staatkundige* scheiding tusschen Holland en België beoogt, en het daarenboven ter zijner tijd elk der betrokkene partijen vrijgestaan heeft, om het werk der gezamenlijke Londensche gevolmagtigden naar welbehagen *al* of *niet* te ratificeren, zoo moeten wij natuurlijk in de middelen ter bereiking van zulk een gezegend doel grootelijks met den *Avondbode* verschillen. Deze toch begeert maar immer *geld*, en houdt het klinkende metaal welligt voor genoegzaam vermogend, om nog door lengte van tijd tot eene in zijn oog aannemelijke ontknooping te kunnen leiden; zoo zelfs, dat al klommen ook, na verloop van slechts vijf jaren, de *driehonderd* millioen nieuwe schulden tot het dubbel dier som, hij, bij gemis van krachtige verandering, vermoedelijk niet schromen zou, om alsdan nog volmaakt eenerlei taal te gaan uitslaan; — en wij van onzen kant kunnen of mogen niets meerder en niets minder verlangen dan de *algeheele* uitvoering van het in alle geval door de regering onder de plegtigste vormen en *vrijwillig* bekrachtigde tractaat.

Leeuwarden, den 28sten November 1839. †††.

Aan de Redactie.

Helder, 5 *december* 1839.

Van tijd tot tijd leest men in uwe courant artikels, welke strekken, om misbruiken aan den dag te brengen en dezelve daardoor, zoo mogelijk, verholpen te krijgen; en daar ik nu aan den Helder woon, waar ik mij, en mogelijk meer met mij, verbeeld, dat nog al iets of wat bestaat, hetwelk niet geheel en al met de bestaande wetten overeenkomt, neem ik de vrijheid aan UEd. voor onderstaande vragen plaatsing in uw onafhankelijk dagblad te verzoeken:

1°. Is het in den haak, dat de burgemeester dezer gemeente, (eene bevolking van zeven à acht duizend zielen bevattende) commissaris van policie is en als zoodanig door het rijk ruim bezoldigd wordende, door een' adjunct commissaris van policie (die door het bestuur dezer gemeente aangesteld en betaald wordt) de policie-zaken laat waarnemen en bij afwezigheid of ongesteldheid van den kantonregter als plaatsvervanger optreedt en regt spreekt?

2°. Mag de schoonvader van onzen burgemeester eerste assessor en deszelfs zoon klerk ter secretarie zijn, zoo als reeds jaren lang heeft plaats gehad?

3°. Mag men eenen ambtenaar van 's rijks werf, en op dezelve woonachtig, die geen steen eigendom in de gemeente bezit, tot lid van den raad benoemen en andere gezeten burgers daardoor voor het hoofd stooten? (1)

Wanneer dit alles mag geschieden verwondert het mij geenzins, dat het met onze geldmiddelen niet beter gesteld is, en wensch ik hartelijk, dat men het toch eenmaal zoo ver zal brengen, dat het bestuur voor iedere gemeente, door stemgeregtigden, zal worden verkozen.

Een uwer lezers.

(1) Dat voor het hoofd stooten doet niets ter zake; de kiezers behooren dengegene te benoemen, dien zij het geschikst achten; men zou in eene gemeente veel steenen in eigendom kunnen bezitten, zonder tot raad iets meer geschikt te zijn dan zulk een steen zelf.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Dec. 0 El 8 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 4 D.
Den 9 Dec. 0 El 8 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Men is van meening, om, in het Logement *den Vergulden Arend*, ten overstaan van den Notaris Mr. *W. H. TAAIJ*, te *Arnhem*, op Vrijdag den 3den Januarij 1840, des avonds ten zeven ure, te doen inzetten, en op Vrijdag den 17den Januarij daaraanvolgende, mede des avonds ten zeven ure, bij toeslag te veilen:

Een ZOMER- EN WINTER-BUITENVERBLIJF, genaamd *Steenwijk*, hetwelk eene geheel watervrije, zeer gezellige en vrolijke ligging heeft, op nagenoeg tien minuten afstands van de Stad *Arnhem*, aan den levendigen en veel bewoonden straatweg naar *Velp*, in de nabijheid der schoonste ommestreken dier Stad; bestaande in:

Een hecht, sterk, en weldoortimmerd HEERENHUIS, hebbende, bij het inkomen, een rojalen, gestukadoorden en met wit marmer belegden GANG, bevattende *beneden* VIER op doek behangen ruime KAMERS, waarvan TWEE fraai gestukadoord en versierd zijn met marmeren SCHOORSTEENMANTELS; voorts eene PROVISIEKAMER, en eene KEUKEN, geheel met witte IJsselsteenen opgetrokken, voorzien met POMP van extra goed water; eenen verwulfden en watervrijen KELDER, met afgeschoten en geschilderde PROVISIE- en WIJNKELDERS; en *boven* twee KAMERS, met magnifiken ZOLDER.

Dit Huis, voorzien van vele Kasten en geriefelijkheden, is aangelegd, om, bij verkiezing, met geene groote kosten, door eene tweede verdieping tot een *driediep* deftig HEERENHUIS op te trekken.

Eene afzonderlijk staande REMISE of BIJGEBOUW, bevattende MANGEL- en TUINKAMER, met HOUT- en BERGSCHUUR, alsmede ruimen TURFZOLDER; en wijders:

Eene met smaak bewerkte LIEFHEBBERIJ-MENAGERIE, bij onderscheiden afdeelingen, ingerigt voor Kalkoenen, Kippen, Eenden en Duiven, hebbende in het middenvak een ruime, met lood belegde, EENDENKOOM, dewelke door een kunstmatig Springwerk van versch water voorzien wordt.

Al het opgegevene, hetwelk voor drie jaren geheel nieuw, op Oud-Hollandsche wijze, solide bearbeid en thans voltooid is, werd steeds zorgvuldig onderhouden, en bevindt zich in eenen keurig netten staat.

Eindelijk een met smaak aangelegden en vruchtbaren TUIN, bepoot met de fijnste OOFTBOOMEN, HEESTERS, en ander PLANTSOEN, en een Stuk zeer vruchtbaar BOUWLAND, onmiddellijk aan het perceel verbonden, schietende tot den Rozendaalschen weg, te zamen beslaande den omtrek van ruim een halven Bunder gronds.

Dit perceel, te aanvaarden, den Tuin met het stuk Land op den 1sten Februarij, en het Huis met de Remise op den 1sten Mei aanstaande, is drie dagen vóór de dagen van inzet en toeslag, des voormiddags van elf tot des namiddags drie uren, te bezigtigen, en, vooraf bij den Eigenaar belet vragende, welligt dagelijks; terwijl meerdere inlichtingen over hetzelve, en de voorwaarden van verkoop zijn te bevragen ten Kantore van den Notaris Mr. *TAAIJ* te *Arnhem.* — Brieven *franco.*

Verkooping.

De Eigenaren zijn voornemens, op Donderdag den 19den December e. k., des voordemiddags ten 10 ure, ten huize van *J. E. KELDERMAN*, in *de Valk*, te *Vaassen*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris *VAN DIELEN*, op hoogen te doen inzetten, om veertien dagen later, den 2den Januarij 1840, ter zelfder plaats en uur, finaal, op zeer aannemelijke voorwaarden, te worden verkocht:

Eene aanzienlijke BOUWPLAATS, *de Spijker* genaamd, in het Vaassensche Broek, Gemeente *Vaassen*, gelegen, bestaande in een hecht en sterk BOERENHUIS en verder GETIMMER, benevens ongeveer 15 Bunders BOUW- en WEIDELAND en omstreeks 15 Bunders GROND met EIKEN AKKERBOSCH; alles zeer aangenaam en voor het vervoer gemakkelijk gelegen, digt bij het nieuwe kanaal van *Apeldoorn* naar *Hattem.*

De kooper, zal des begeerende, twee derden van den koopprijs tegen 4 percent, in gevolge conditiën, op het goed gevestigd kunnen houden.

Aanwijzing te bekomen bij den Pachter der plaats en nadere inlichtingen ten kantore van den Notaris *VAN DIELEN* voornoemd.

Op den 12den en 26sten December 1839, in het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, telkens des avonds om 7 uur, zal, ten overstaan van den Notaris *GODEFROIJ*, publiek, bij inzet en toeslag, worden geveild en verkocht:

Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te *Arnhem*, in de Oeverstraat, tegen over de Kortestraat, in Sectie O, No. 1515, geschikt tot onderscheiden soort van Winkelbedrijf; waaromtrent nader onderrigt is te bekomen bij genoemden Notaris.

Bij den Ondergeteekende, Mr. Koper- en Blikslager te *Arnhem*, zijn te bekomen en worden vervaardigd wel ingerigte warme STOOMBADEN, welke men, in weinig minuten, tot den hoogsten graad van warmte kan brengen; voorts de meest voldoende hangende KANTOOR- en SCHOOLLAMPEN; — alles tot de civielste prijzen.

P. PROOT.

Bij den Parkmeester *J. BROEKHOVEN*, op *het Loo*, is te koop eene jonge fraaije EZELIN, sedert 1°. Mei dragtig voor de tweede maal.

Eene JONGE JUFVROUW, van de Protestantsche Godsdienst, oud dertig jaren en van zeer fatsoenlijke familie, wenschte gaarne andermaal geplaatst te zijn als HUISHOUDSTER, of tot oppassing van eene ziekelijke Dame; zij kan, des verkiezende, dadelijk in dienst treden, en bewijzen van goed gedrag en bekwaamheden zijn voorhanden. — Adres met vrachtvrije brieven, onder Letter S, bij den Heer *W. C. WANSLEEVEN*, Boekhandelaar te *Zutphen.*

Op Zondag den 1sten December, is er te *Twello* vermist, een JAGTHOND, zijnde eene langharige, bruin gevlakte en gespikkelde Teef, met breeden pluimstaart en lage pooten. Die dezelve teregtbrengt of er aanwijzing van doet bij den Boekverkooper *BROUWER*, te *Deventer*, zal eene premie ontvangen.

Daar sommige lezers van den *Gelderschen Volks-Almanak* mij reeds eenige giften toegezonden hebben voor de Put te *Hoenderlo*, zoo neem ik de vrijheid de menschenvrienden, die mij in het volbrengen van dat nuttige werk willen ondersteunen, uit te noodigen, hunne bijdragen of aan mij zelven of aan den Boekhandelaar *G. VAN ELDIK THIEME*, te *Arnhem*, te willen zenden.

Hemmen, den 7den December 1839.

O. G. HELDRING.

J. FERMINET, van Amsterdam, Kapper en Parfumeur van

H. K. K. H. MEVROUW DE PRINSES VAN ORANJE,

berigt het geëerde publiek, dat, daar hij, bij zijn laatst verblijf alhier, niet genoegzaam naar het genoegen der dames was gesorteerd, thans nieuwe fatsoenen van TOEREN heeft ontvangen, als TIEREBOUCHON van *f* 1,25 tot *f* 2 en vele anderen meer; ook PERRUKEN en TOUPETS van *f* 9 tot *f* 11, hij neemt de gelegenheid waar zich alhier voor een dag of vier op te houden. — Is uitgepakt ten huize van den Heer *ROBERT*, in het Logement *Het Hof van Nederlanden.*

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.